

Fertilitetsbehandling med ægdonation

På grund af ufrivillig barnløshed har I fået tilbudt fertilitetsbehandling med ægdonation. Ægdonation foregår ved, at kvinden i modtagerparret får oplagt et befrugtet æg, som er doneret af en anden kvinde, men befrugtet med sædceller fra manden i modtagerparret.

Offentlige klinikker tilbyder 3 behandlinger med ægdonation. For at behandlingen skal tælle, skal den resultere i oplægning af donerede æg. Hvis der ikke doneres æg, eller behandlingen afbrydes af anden årsag, fx manglende befrugtning af æg eller sygdom hos modtagerparret, tæller forsøget ikke.

Ventetiden for behandlingen er varierende og afhænger af, hvor mange kvinder der melder sig frivilligt til at donere æg.

SÅDAN FOREGÅR BEHANDLINGEN

For at det donerede æg kan sætte sig fast i livmoderslimhinden, er det nødvendigt, at kvinden i modtagerparret får en hormonbehandling. Vi kan på forhånd ikke vide, hvornår vi har æg til rådighed. Vi ved tidligst 2 dage før, donor får taget æg ud, om der kan være en mulighed for donation. Vi giver derfor en langvarig hormonbehandling, så kvinden kan modtage æg i en periode på 4-6 uger.

Behandlingen starter, når donor melder sig klar. Kvinden, som skal modtage ægget, vil herefter blive kontaktet af en af vores sygeplejersker. Kvinden skal nu på 2.-3. menstruationsdag starte på hormonbehandling med det kvindelige kønshormon østrogen. Hormonet tages som tabletter, 3 tabletter a 2 mg i døgnet i 4-6 uger. Behandlingen med østrogen kan give bivirkninger såsom væske i kroppen, oppustethed og brystspænding.

Der kan forekomme blødning fra skeden, især i den sidste del af perioden. Ved pletblødning fortsættes behandlingen, men ved menstruationslignende blødning skal behandlingen afbrydes.

Cirka 12.-14. cyklusdag skal kvinden skannes, så vi kan sikre, at livmoderslimhinden er klar til at modtage æg. Slimhinden skal gerne være cirka 6-8 millimeter tyk. Herefter skal I vente, indtil donor er klar til ægudtagning. Hvis det sker, at de 4-6 uger på Østradiol® tabletterne overskrides, kan vi blive nødt til at aflyse behandlingen, stoppe behandlingen med Østradiol® og afvente menstruation. Herefter starter vi behandlingen forfra, når der igen er donoræg til rådighed.

Når vi ved, at der er æg klar til donation, vil I blive kontaktet 2 dage før ægudtagningen. Kvinden skal nu starte behandling med hormonet progesteron. Progesteron er et graviditetsbevarende hormon, som normalt dannes efter en spontan ægløsning. Hormonet forbereder slimhinden i livmoderen på at modtage et befrugtet æg. Hormonet fås som gel eller tabletter, der indføres i skeden 2-3 gange dagligt. Kvinden skal samtidig med denne behandling fortsætte med Østradiol® tabletterne.

Den dag, hvor donor får taget æg ud, får manden en tid til aflevering af sædprøve. Æggene bliver befrugtede den samme dag, som de er blevet taget ud.

Herefter går der 2 dage, før vi kan se, om æggene er blevet befrugtede. Hvis det er tilfældet, lægger vi 1, højst 2, æg op i kvindens livmoder. Om vi lægger 1 eller 2 æg op, afhænger af æggenes kvalitet og andre individuelle forhold. Vi lægger æggene op gennem livmoderhalsen med et ganske tyndt rør. Oftest er det ikke forbundet med større ubehag.

Der går nu 14 dage, før vi ved, om I har opnået graviditet. I denne periode anbefaler vi, at kvinden holder sig fysisk i ro uden ekstrem sport eller tungt løftearbejde. Kvinden skal i perioden fortsætte behandling med både østrogen og progesteron. Når de 14 dage er gået, skal der tages en blodprøve, der fungerer som graviditetstest. Blodprøven kan tages på sygehuset eller hos egen læge. Hvis blodprøven bliver taget på sygehuset inden kl. 9.30, vil I få svar den følgende dag. Hvis prøven tages hos egen læge, vil I først få svar 2 dage senere. Det er vigtigt, at blodprøven tages, også selvom kvinden får menstruationslignende

blødning. Man kan godt bløde, men stadigvæk være normalt gravid.

Hvis graviditetstesten er positiv, får I en tid til en ultralydsskanning cirka 3 uger efter. På det tidspunkt kan vi se fosteret og se, om fosterets hjerte slår. Kvinden skal desuden fortsætte med behandling med både Østradiol® og progesteron.

Hvis graviditetstesten er negativ, stopper kvinden med hormonbehandlingerne, hvorefter menstruationen kommer. Når I får svaret på graviditetstesten, tager vi samtidig en samtale om følgende behandlingsmuligheder.

ÆGDONATION

Ægdonation har været lovligt i Danmark siden 1993. Hvis man som par modtager ægdonation, må man ikke også bruge donorsæd, da enten sædcelle eller æg skal stamme fra den ene i modtagerparret.

Ægdonation kan ske med både anonym og ikke-anonym ægdonor. Det er både kvinder, der selv er i behandling for ufrivillig barnløshed med kunstig befrugtning, og kvinder, som har meldt sig som donorer, der kan afgive æg. Det er desuden muligt, at I selv finder en kvinde, der ønsker at donere æg.

Der er følgende muligheder for valg af ægdonor:

- **Anonym ægdonor:**
  - **Anonym donation.** Den anonyme ægdonor vil for altid være anonym, bortset fra oplysninger om hudfarve, øjenfarve, hårfarve, højde og vægt.
  - **Krydsdonation.** Parret skaffer selv en donor, som donerer til en pulje, som flere andre donorer også har doneret til. Herefter vil parret være sikret at kunne modtage et æg fra puljen, men fra en anden donor, hvis identitet de ikke kender. Donorerne i puljen er anonyme, idet man hverken på donationstidspunktet eller senere kan indhente andre oplysninger end om donors øjen- og hårfarve.

- **Ikke-anonym ægdonor:**

- **Donor med udvidet profil.** Denne donor er ikke kendt af parret, som modtager æg, men donor giver ud over basisprofil ekstra oplysninger om fx erhverv, fritidsinteresser, uddannelse og lignende.
- **Åben donor.** Donors identitet er ikke på donationstidspunktet kendt af parret, der skal modtage æg, men donor har aftalt med Fertilitetsenheden, at det vil være muligt for et eventuelt barn at få oplyst donors identitet eller alternativt som et minimum få visse yderligere oplysninger om donor efter donors valg. Det er donor, der bestemmer, hvornår det er muligt at indhente oplysningerne. Barnet vil kunne indhente oplysningerne ved at henvende sig til Fertilitetsenheden. Oftest er der tale om, at barnet vil kunne få oplyst donors identitet, når det er fyldt 18 år.
- **Kendt donor.** Kvinden, der donerer æg, og parret, som modtager æg, har kendskab til hinanden. Ægdonor kan fx være en veninde eller et familiemedlem. Hvis ægdonor et familiemedlem, må der ikke være tale om et familiemedlem i direkte op- eller nedadstigende linje (mor eller datter), men gerne en søster eller en kusine til kvinden. Ægdonor skal desuden have mindre end 6,25 % genfællesskab med manden i modtagerparret.

Fertilitetsenheden sikrer sig via en samtale, at en kvinde donerer æg af egen fri vilje. Desuden skal nedenstående forhold være opfyldte, for at en kvinde kan donere æg:

- Kvinden må højst være 35 år.
- Kvinden skal være rask og ud af en rask familie, hvor der ikke er kendte sygdomme, hverken fysiske eller psykiske.
- Kvinden skal være undersøgt for smitsom leverbetændelse, HIV, klamydia, syfilis og gonoré.

Juridiske forhold ved ægdonation

Kvinden, der føder et barn, anses for at være barnets mor, uanset at moderen har fået doneret æg fra en anden kvinde. Der foregår ikke nogen speciel registrering af donationsforhold ved barnets fødsel.

Manden er automatisk den juridiske far, hvis parret er gift. Hvis parret ikke er gift, skal manden vedkende sig faderskabet over for Statsforvaltningen Nordjylland.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har I spørgsmål til forløbet eller behandlingen, er I velkomne til at kontakte os.

Hvis I vil vide mere om lovgivningen om kunstig befrugtning, læs eventuelt mere på:

www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=10319

Kontakt

Fertilitetsenheden

Sekretær

Tlf. 97 66 32 03

Vi træffes bedst:

Mandag – fredag

Kl. 08.30 – 10.00 og 13.00 – 14.00